

štveni odbor sklenil, da letos ne napravi navadne razstave, v katerej se lepo, izvrstno blago oziroma razstavljalci odlikujejo s premijami v denarjih, svetinjah, diplomih itd., ampak da se skliče meseca oktobra izvanredni občni zbor; p. n. člani pa se naprosijo, da prinesó ali dopošiljajo sadje, katero v njihovih krajih najbolje obrodi ali sploh lep dobiček donáša, katerega lastnik iz lastne skušnje dobro pozna in oceniti vé, da se navzočnim pokaže ter po dotičnih lastnostih in posebnih svojstvih oceniti more.

Na letošnjo sadno razstavo v Št. Jurji so se že mnogi društveniki sadjerejci veselili in se tudi na njo pripravljali tako okoli Hrastnika, Trbovelj, Kalobja. Nekateri so vsi vneti za razstavo, in so pripravljani svoje ovočje pri občnem zboru razstaviti, če tudi ne bodo z denarjem, svetinjami itd. premirani; morda je več razstavljalcev teh misli? Če se društvu oglasijo, mu bo ljubo.

Št. Jurij ob juž. žel. 6. dne septembra 1885.
V. Jarc, tajnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar prišli so v Celovec 8. sept. ob 6. uri zjutraj; sprejela jih je navdušeno na tisoče broječa množica. Več civilnih dostojanstvenikov in deželni poveljnik bili so navzoči na kolodvoru; nadvojvoda Albreht z generaliteto, deželno plemstvo, duhovščina in državna oblastva čakali so Nj. veličanstvo pri deželnem dvorci. Deželni glavar in župan nagovorila sta cesarja na kolodvoru, na kar so prijazno odzdravili. Županu nasproti izrazili so Nj. veličanstvo cesar svojo radost, da hude uime, katere so zadele Koroško, niso oslabile delavnih močij prebivalstva. Med potem skozi bogato z zastavami okrašeno mesto do dvorca čuli so se povsodi navdušeni pozdravi. Ob 8. uri so se cesar udeležili v dvorni cerkvi sv. meše; tja in nazaj šli so peš; narod jih je navdušeno pozdravljaj. Ob 2. uri prišli so cesar v razstavo, kjer jih je ves odbor ponižno pozdravil. Nj. veličanstvo cesar odlikovali so več razstavljalcev s svojim nagovorom. Na željo cesarjevo bila je razstava kakor navadno za občinstvo odprta. Cesar mudili so se skoro poltretjo uro v razstavi; podali so se v Rudolfske, katero so se ogledali ter na to vrnili se v deželni двореc. Ob 6. uri bil je dvorni obed za 44 oseb. Zvečer bila je pred deželnim dvorcem bakljada, katero je priredilo 1500 bakljašev; svirale so tri godbe; pevska društva pela so pred dvorcem narodno himno. Ko so se cesar prikazali pri oknu, pozdravljala jih je navdušena množica. — Njih veličanstvo presvitli cesar pridejo 12. sept. v Požego; Hrvati se pripravljajo povsod za slovesen sprejem; tudi se oglašajo mnogobrojne deputacije, katere ho-

čejo izraziti svojo udanost in zvestobo ljubljnemu vladarju. — V slednjih dnevih vršile so se pod predsedništvom grofa Taaffeja konference, pri katerih so se določili predlogi, kateri se imajo predložiti državnemu zboru. — Državni zbor se otvori 22. septembra. — V preteklem tednu godili so se hudi prepiri med Nemci in Čehi v Kraljevem dvoru in Libericalah; tudi v Langenbruku so nemški rogovileži napali česke prodajalce sočivja; sedaj že zopet prihajajo iz Českega poročila o novih izgredih, katere so pouzročili tamošnji Nemci; napali so namreč dva Čeha in jednega turškega trgovca, ki so šli na trg v Friedland. — Hrvatska regnikolarna deputacija sešla se je minoli teden ter imela nekaj sej; v soboto pa je preložila zasedanje za nekaj časa, ker se večina članov udeleži sprejema svitlega cesarja v Požegi.

Vnanje države. Ruski car in carica sta prišla 7. sept. v Kodanj ter odpotovala na grad Fredensborg. — Na Nemškem še vedno iztirajo vse Poljake, kateri niso pruski državljani; nek poljski list poroča, da so začeli iztiravati tudi Francoze. Med pregnanci je baje 9000 židov. — Med Nemci in Španjolci je velik spor zaradi Karolinskih otokov, katere so Nemci zasedli. Pred palačo nemškega poslanika v Madridu bila je 5. sept. sovražna demonstracija ljudske množice, ki je pobila okna, nemško zastavo z droga potegnila in raztrgala ter zahtevala, da se Nemčiji vojska napove; ljudstvo je klicalo: Smrt Nemcem! Živela Španjska! V ministerskem svetu pod predsedstvom kralja, izjavil je ministerski predsednik, da morajo Nemci zapustiti Karolinske otoke ter jih zasedi Španjci. Če bi Nemci tega storiti ne hoteli, naj se do Nemčije izda „ultimatum“. — Kolera na Španjskem pojema; 7. t. m. je umrlo še 598 ljudi.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje Slovencev v zlato Prago in slavni Velegrad.

Vsi Slovenci, ki smo se podali na pot, imeli smo srčne in goreče želje, vender enkrat videti imenitno mesto, zlato Prago in slavni Velegrad. Bili smo pa Slovenci zbrani iz vse širne naše Slovenije. Bilo nas je črez sto, od vseh slovenskih pokrajin. Od Soče, Drave in Save, z Koroške in iz zelene Štajerske; od Savinje, Dravine in Mure. Bili smo Slovenci vsakega stana; poslanci, pisatelji, duhovniki, učitelji, trgovci, obrtniki tudi kmetje, kakor Držecnik iz Ribnice, dva iz Ruš, trije od sv. Ane na Krembergu. Izmed duhovnikov je bil med nami tudi g. Šimon Gregorčič, najslavniši zdaj živeči slovenski pesnik, kar nas je posebno veselilo. Na potu so se nam pridružili tudi

bratje Hrvatje in sicer 3 duhovniki iz Zagreba, 2 iz Dijakovara, 1 iz Dalmacije in drugi posvetni. Težko smo se ločili od doma 14. avg. ter se podali na težavni in dolgi pot. Ali kmalu smo pozabili vse težave, ko smo videli, da nas je toliko in da smo vsi enega duha, enega srca, kakor bratje med seboj. Celo noč smo se vozili in še le 15. avg. zjutraj ob 7. na Dunaj dospeli, kjer so nas na kolodvoru ondašnji Slovani prijateljsko sprejeli in pozdravili. Na praznik Velike Gospojnice smo na Dunaji ostali ter si odpočinili, ker se ne spodobi tak velik praznik popotovati. Drugi den zjutraj ob 6. smo se odpeljali iz Beča skozi Brno, glavno mesto Moravske v zlato Prago. Vse, kar smo doživeli v Beču, Brni in zlati Pragi, hočem Vam, spoštovani bralci, prihodnjič povedati. Denes želim le nekoliko o Velegradu govoriti, ker Velegrad je bil zaželeni cilj našega potovanja.

V Pragi smo ostali 3 cele dni 18., 19. in 20. avgusta ter si ogledovali znamenitosti tega zares kraljevega mesta. V petek 21. avgusta zjutraj ob 7. odpeljali smo se spet v Brno do Lundenburga in od ondot proti Ogrskemu Hradišču, kamor smo se zvečer pripeljali. Zdaj smo imeli le eno malo uro hoda do zaželenega Velegrada. Prenočili smo v Og. Hradišču in se drugi dan zarano v Velegrad podali. Bila je ravno sobota, osminina praznika Marijnega vnebovzvetja. Vse polno ljudstva je vrelo proti svetišču. Procesija za procesijo se je vrstila in pomikala med glasnim petjem proti cerkvi. Tudi Praški nadškof, grof Schönborn, je bil ta den v Velegradu in je imel slovesno sv. opravilo. Srce nam je radosti igralo, ko smo zagledali tisti sv. kraj kjer je živel in umrl apostol Slovenski, sv. Metod. Naš prvi pot je bil v prelepo cerkev, posvečeno nebeški Kraljici. Ko smo svojo pobožnost opravili in molili na grobu sv. Metoda, smo začeli ogledovati velikansko cerkev, ki ima 13 altarjev. Na stranskih altarjih vedno sveče gorijo, ker mešniki v enomer mešujejo, eden odstopi, drugi pristopi. Spovednic jo črez 20 v cerkvi, pa vsepolno ljudstva okoli, ki komaj čakajo, da bi spoved opravili.

Nek prijazen mešnik Velegradski je nas Slovence po cerkvi vodil in nam vse znamenitosti razkazoval. In šli smo za gospodom od kapelice do kapelice, od altarja do altarja. Pri velikem altarju nam je pokazal dragoceno preprogo, ki so jo vsi slovanski rodovi darovali. Tudi Slovenci iz Kranjske in Štajerske so svoj delež poslali.

Na velikem altarju je kamenena, 3 metre dolga, plošča iz kararskega mramorja, iz Rima pripeljana, ki je stala 30 tisoč forintov. Pod altarjem se vidi podoba smrti sv. Cirila, potem sv. Metoda, ki mu papež Hadrian II. ravno nadškofovo čast podeli in podoba, kako je sv. Metod slovo vzel od svojih ljubih učencev z

besedami: „Čujte, otročiči moji, pri meni do tretjega dne!“

Iz velike cerkve nas je gospod peljal v malo cerkvico, ki se imenuje Cirilka ter je ena najstarejših cerkev na Moravskem. Pravijo, da jo je pozidal sam kralj Svetopolk po navodu sv. Cirila, zato ime Cirilka. V Cirilki smo videli svetilnico iz čistega zlata in pa podobo sv. Cirila in Metoda, kar so obodvoje Rusi v dar poslali. Po stari slovenski navadi smo šli vsi Slovenski romarji v tej cerkvi okolj oltarja k darovanju poljubovaje svetinjo sv. Cirila. Naposled nam je prijazen duhovnik pokazal še zakladnico Velegradsko. Videli smo tu med drugimi dragocenostmi prekrasno mešno opravo in pa prelepo bandero, kar so darovali Slovani iz daljne Amerike in kar 4000 fl. velja.

Zahvalivši se ljubeznivemu gospodu za njegovo dobroto, se slovenski romarji poslovimo od nam tako dragega in svetega kraja. Še enkrat pokleknejo na grob sv. Metoda ter prisrčno molimo za vse nam v molitvo priporočene. Potem rečemo Velegradu: Z Bogom! in se vrnemo zadovoljni vsak proti svojemu domu Angelj varuh, ki nas je vodil po potu do Velegrada nas je tudi srečno pripeljal v prelubo našo slovensko domovino. Spomin na slavni Velegrad pa nam ostane vedno blag. Ne bomo ga pozabili vse svoje žive dni. (Dalje prihod.)

Smešnica 36. Nek dijak pride na svojem potovanju v neko krčmo ter se dobro najé in napije. Ko je bilo treba plačati, reče krčmarju: „Nimam denarja, da bi vam plačal, pa vam hočem zato lepo pesem zapeti.“ „Kaj mi je treba tvojih pesmi,“ reče srdito krčmar, „plačaj mi!“ „Ne jezite se“, reče dijak, „jaz nimam denarja in vam ne morem plačati, pa pesmico vam hočem zapeti tako lepo, da boste gotovo zadovoljni.“ „Naj bo.“ reče krčmar, „ako mi zares pesem zapoješ, ki mi dopade, znaš brez plačila iti.“ — Naš dijak začne pesmi prepevati, ali nobena ne dopade krčmarju. Nazadnje potegne mošnjico iz žepa in reče: „No! zdaj vam pa bom eno zapel, ki vam bo, stavim, kar hočete, gotovo dopadla,“ in med tem, ko sega v mošnjo, prepeva:

„Ej, bratec moj, drugače nije,

Tukaj se zastoj ne pije;

Vun, vun iz mošnjice

Svitle brž grošice!“

„Ha, ta mi dopade“, reče krčmar; dijak pa mu odgovori: „Sem vedel, da vam bo ta dopadla in tako sva bot“, — vtakne mošnjico v žep in gre.

Razne stvari.

(Presvitli cesar) pridejo v petek ob 7. uri zvečer v Maribor ter se mudijo 3 minute na južnem kolodvoru.